

KLACHTNUMMER: 20.0333

HERSTELUITSPRAAK

DE GGZ KLACHTENCOMMISSIE NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 21 FEBRUARI 2020
BINNENGEKOMEN KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GGZ (WVGGZ) VAN:

A, geboren in 1990,
verblijvende : in Kliniek B. van de zorgaanbieder
hierna te noemen : klager

tegen

C.
werkzaam als psychiater bij B. van de instelling te D.
hierna te noemen : verweerder

De procedure

De commissie heeft kennisgenomen van:

- Het klaagschrift van 20 februari 2020, binnengekomen op 21 februari 2020, de aanvulling daarop en de onderbouwing van het verzoek om schadevergoeding van 24 februari 2020;
- De schorsingsbeslissing van 21 februari 2020;
- Het verweerschrift van 25 februari 2020.
- Het verweer van het bestuur op het verzoek schadevergoeding d.d. 10-03-2020

Klager heeft geen gebruik gemaakt van de hem geboden mogelijkheid tot een bemiddelingsgesprek.

De commissie heeft met toestemming van klager het medisch dossier van klager ingezien.

De commissie heeft zitting gehouden op 26 februari 2020 in de volgende samenstelling:
mr. Z. (voorzitter), Y. (vicevoorzitter), mr. X. (lid-jurist), W. (lid-psychiater) en mr. V. (aspirant lid-jurist), bijgestaan door de ambtelijk secretaris.

Klager was aanwezig bijgestaan door de patiëntenvertrouwenspersoon; verweerder was aanwezig.

Op grond van de stukken en wat ter zitting is verklaard gaat de commissie uit van de volgende feiten

Klager is in 2017 aangemeld bij GGZ NHN vanwege een psychotische stoornis, somatoforme waanideeën en paranoïde gedachten.

GGZ Klachtencommissie Noord-Holland-Noord

In 2017 heeft een intake plaatsgevonden bij E persoonlijkheid. Naar aanleiding hiervan is klager verwezen voor een psychotherapeutische behandeling. Klager heeft echter afgezien van verdere behandeling.

Op 18 januari 2020 heeft de burgemeester van de gemeente F., in aanmerking nemende de medische verklaring van drs. G., psychiater, een beschikking afgegeven, waarin ten aanzien van klager als zorg die noodzakelijk is om de crisissituatie af te wenden is aangekruist: beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie. Deze crisismaatregel gold tot en met 21 januari 2020. In de beschikking is kenbaar gemaakt dat klager binnen drie weken, bij de rechter beroep kan instellen tegen de crisismaatregel.

Op basis van deze crisismaatregel is klager opgenomen in een accommodatie in H..

Bij beschikking van 22 januari 2020 heeft de rechtbank Limburg, locatie F., een machtiging verleend tot voortzetting van de crisismaatregel. Daartoe heeft deze rechtbank overwogen dat zij van oordeel is dat de in de crisismaatregel genoemde zorg, te weten het beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie, noodzakelijk is om het nadeel af te wenden. Deze machtiging had een geldigheidsduur tot en met 12 februari 2020. In deze beschikking is vermeld dat hiertegen het rechtsmiddel van cassatie openstaat.

In verband met de woonplaats van klager, I., is hij op 29 januari 2020 overgenomen door de kliniek B. te D..

Klager heeft direct na zijn aankomst in de kliniek B. 29 januari 2020 te 19.15 uur tot 31 januari 2020 in separatie verbleven. Er zijn dagelijks separatiebegeleidingsplannen gemaakt en aan klager overhandigd.

Op 31 januari 2020 en op 20 februari 2020 heeft klager injecties met cisordinol acutard, een antipsychoticum, toegediend gekregen.

Op het zogenoemde Meldingsformulier Middelen of Maatregelen met betrekking tot de situatie bij beëindiging van de toepassing van separatie, afzondering, fixatie, geneesmiddelen en voeding/vocht, d.d. 31 januari 2020 staat in de kop vermeld: "Artikel 39 van de Wet BOPZ". Als persoon die verantwoordelijk is voor de beëindiging wordt verweerder genoemd.

Op 10 februari 2020 is ten aanzien van klager een zorgplan/behandelplan opgesteld.

In de 'beslissing verlenen verplichte zorg (artikel 8:9 Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg)' gedateerd 10 februari 2020 heeft verweerder, voor zover hier van belang, het navolgende aan de Geneesheer-directeur meegedeeld:

"met deze brief laat ik u weten dat ik besloten heb per 29 januari 2020 verplichte zorg te gaan verlenen aan:

Naam cliënt: A., M.

(...)

ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel.

De verplichte zorg zal bestaan uit beperken van de bewegingsvrijheid, toedienen van medicatie, insluiten en opnemen in een accommodatie, zoals opgenomen in de machtiging tot voortzetting van een crisismaatregel.

X Toediening medicatie   3 wkn

U was psychotisch en erg achterdochtig.

Om u te kunnen overplaatsen vanuit de separeer had u extra medicatie nodig die u niet oraal wilde innemen. Daarom moest u dit per injectie krijgen.

X Beperken van de   3 wkn

Uit angst dat u weg zou lopen is

GGZ Klachtencommissie Noord-Holland-Noord

bewegingsvrijheid

besloten tot beperking bewegingsvrijheid. Met behandelaar en vpk kan gekeken worden of dit tzt uitgebreid kan worden.

X Insluiten

3 wkn

U bent gesepareerd geweest omdat de inschatting was dat u op de afdeling agressief zou worden omdat u niet opgenomen wilde worden.

X Opnemen in een accommodatie 3 wkn

U wilde niet opgenomen worden en vrijwillig op de afdeling verblijven waarna ervoor gekozen is om hiervoor verplichte zorg uit te voeren uit angst dat u maatschappelijk ten gronde zou gaan wanneer u met ontslag zou gaan.

Voormelde beslissing heeft klager op 18 februari 2020 in zijn postvakje aangetroffen.

Bij mondelinge uitspraak op 24 februari 2020 van de rechtbank Noord-Holland, locatie Alkmaar, is het verzoek tot zorgmachtiging toegevoerd voor een periode van 6 maanden. In deze periode zijn, zo blijkt uit de kennisgeving mondelinge uitspraak verplichte zorg Wvvgz gedateerd 21 februari 2020, de volgende vormen van verplichte zorg toegewezen: toedienen van medicatie, beperken van de bewegingsvrijheid, insluiten, uitoefenen van toezicht op betrokkene en opnemen in een accommodatie.

De accommodatie is een bouwkundige voorziening op het terrein van de zorgaanbieder waar zorg wordt verleend conform de artikelsgewijze toelichting (art. 1.1) van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wvvgz).

De klacht

De klacht van klager richt zich tegen: 1) zijn opname in de accommodatie; 2) zijn separatie; 3) het toedienen van medicatie; en 4) de beperking van zijn vrijheden.

Klager vindt het vreemd dat de zorg eind januari 2020 al is gestart, terwijl de beslissing verlenen verplichte zorg, dateert van 10 februari 2020. Klager heeft deze beslissing overigens pas op 18 februari 2020 onder ogen gekregen, toen hij erop werd gewezen dat hij beschikt over een postvakje.

Ter zitting heeft klager verklaard dat hij inmiddels drie keer per dag een half uur alleen naar buiten mag en dat hij dit een goed begin vindt. Hij voelt zich echter niet thuis in Noord-Holland en wil zo snel mogelijk terug naar Limburg; de mensen zijn anders hier en hij wordt geconfronteerd met drugsgebruikers. Hij is ex gebruiker en wil weg van deze verleidingen.

Daarnaast verzoekt klager om schadevergoeding. Hij begroot zijn immateriële schade op een totaalbedrag van € 6.200,-.

Het verweer

Verweerder stelt zich op het standpunt dat bij klager sprake is van een lang bestaande psychotische stoornis, met somatoforme waanideeën en paranoïde gedachten. Bij het aanvragen van de CM was klager floride psychotisch, achterdochtig en angstig, waardoor een gedwongen opname noodzakelijk is. Klager heeft geen ziektebesef, wil niet vrijwillig opgenomen blijven en zal maatschappelijk ten onder gaan als hij geen behandeling toestaat. Op dit moment heeft klager geen woning, geen werk, geen relatie en geen geldig rijbewijs. Aangezien het risico op agressie in Venlo als reëel werd ingeschat, is er uit veiligheidsoverwegingen voor gekozen om de opname op

29 januari 2020 vanuit de separeer op te starten. Op 31 januari 2020 is de separatie van klager opgeheven.

Klager is nooit genoegzaam behandeld, waardoor de psychose niet is opgeklaard. Zonder anti psychotische medicatie zal het beeld niet veranderen. Het is essentieel dat klager de voorgeschreven medicijnen blijft gebruiken.

Verweerder heeft de brief van verlenen verplichte zorg zo snel mogelijk verstuurd.

Hij heeft nog niet voldoende kennis van de nieuwe wetgeving. Hem was niet bekend binnen welke tijdspanne de brief overhandigd diende te worden.

Ter zitting heeft verweerder aangegeven dat klager wat hem betreft met ontslag kan, zodra de GGZ in de regio waar de ouders van klager wonen, zijn behandeling wil overnemen.

Overwegingen

opname

Op grond van (artikel 10:3 van) de Wvvgz kunnen alleen klachten worden ingediend over de daarin opgesomde besluiten. Over verplichte zorg strekkende tot opname in een accommodatie op grond van een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel kan geen klacht worden ingediend. Ook over een gestelde diagnose kan niet bij de commissie worden geklaagd. In zoverre is klager niet-ontvankelijk in zijn klacht.

overige klachtpunten

De commissie stelt voorop dat de Burgemeester van H. die de crisismaatregel op 18 januari 2020 heeft opgelegd twee maatregelen heeft aangekruist, te weten het beperken van de bewegingsvrijheid en het opnemen in een accommodatie. Deze crisismaatregel is op 22 januari 2020 bekrachtigd door de rechtbank Limburg, die dezelfde twee beperkingen heeft genoemd.

In de ter uitvoering van de voortgezette crisismaatregel genomen beslissing verlenen verplichte zorg (artikel 8:9 Wvvgz) van 10 februari 2020 heeft verweerder uit eigen beweging toegevoegd dat de verplichte zorg ook zal bestaan uit insluiten (oftewel separeren) en het toedienen van medicatie. Verweerder was hiertoe ingevolge het bepaalde in artikel 8:7 lid 2 Wvvgz niet gerechtigd. Voormelde beslissing is bovendien pas tien dagen na aanvang van de verplichte zorg - die op 29 januari 2020 al is begonnen - op schrift gesteld. Vervolgens heeft het nog eens acht dagen geduurd voordat klager kennis kon nemen van deze beslissing. Van de zorgaanbieder had verwacht mogen worden dat hij klager zo spoedig mogelijk een afschrift van de beslissing had gegeven. Dat artikel 8:9 lid 3 Wvvgz geen termijn noemt, brengt hierin geen verandering. Ook was klager in het betreffende stuk niet in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

separatie

Op grond van artikel 8:11 Wvvgz kan de zorgverantwoordelijke (verweerder) buiten de crisismaatregel om tijdelijke verplichte zorg verlenen (middelen en maatregelen). In dit geval is klager in de periode van 29 januari 2020 tot en met 31 januari 2020 gesepareerd geweest. Deze separatie heeft dus niet langer geduurd dan de wettelijk toegestane periode van maximaal drie dagen. Echter, er is niet voldaan aan artikel 8:13 Wvvgz. Een beslissing zoals bedoeld in 8:11 Wvvgz moet op schrift worden gesteld en worden voorzien van een motivering. Niet is gebleken dat dit is gebeurd. In ieder geval is aan klager geen afschrift van deze beslissing verstrekt en is hij niet schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

GGZ Klachtencommissie Noord-Holland-Noord

Daaraan voegt de commissie nog toe dat in de kop van het besluit tot beëindiging van deze maatregel gedateerd 31 januari 2020 ten onrechte 'artikel 39 van de Wet BOPZ' is aangehaald. Immers, de Wet BOPZ is met ingang van 1 januari 2020 vervangen door de Wvvgz.

Gelet op een en ander zal deze klacht gegrond worden verklaard.

ingrijpmedicatie

Klager heeft twee keer, waaronder tijdens zijn verblijf in de separeer, acutard injecties toegediend gekregen. Ook dit betreft tijdelijke verplichte zorg buiten de crisismaatregel om. Ook hier geldt dat door verweerder geen gevolg is gegeven aan artikel 8:13 Wvvgz. Een beslissing zoals bedoeld in 8:11 Wvvgz moet op schrift worden gesteld en worden voorzien van een motivering. Niet is gebleken dat dit is gebeurd. In ieder geval is aan klager geen afschrift van deze beslissingen verstrekt en is hij niet schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon. Ook dit klachtonderdeel zal gegrond worden verklaard.

dagelijkse medicatie

Verweerder heeft tijdens de klachtbehandeling aangevoerd dat klager de anti psychotische medicijnen die hem elke dag worden aangeboden tot voor kort gewoon innam. Volgens verweerder is daar geen dwang aan te pas gekomen. Echter, klager heeft verklaard dat hij de voorgeschreven medicatie alleen maar heeft ingenomen omdat hij bang was dat hij anders opnieuw 'een spuit' zou krijgen. Alleen al in verband met de door klager ervaren dwang, zal de commissie deze behandeling aanmerkingen als dwangbehandeling. Op grond van de voortgezette crisismaatregel was verweerder hiertoe - zoals vermeld - niet bevoegd. Deze klacht zal eveneens gegrond worden verklaard.

bepanking vrijheden

Op basis van de (voortgezette) crisismaatregel was het verweerder toegestaan om de bewegingsvrijheid van klager te beperken. Klager heeft tijdens de klachtbehandeling verklaard dat hij elke dag drie keer een half uur zonder begeleiding naar buiten mag. Klager is hier op dit moment tevreden mee. Verweerder heeft aangegeven dat klager vanuit de separeer is gekomen en heel lang extra beveiligde zorg heeft gekregen. Daarom wordt de bewegingsvrijheid van klager nu volgens een stappenplan geleidelijk aan verder uitgebreid, aldus verweerder. Gelet op wat partijen ter zitting over en weer naar voren hebben gebracht, zal deze klacht ongegrond worden verklaard.

Op grond van het vorenstaande komt de Klachtencommissie tot het volgende oordeel

klachtonderdeel *separatie* is **gegrond**
klachtonderdeel *ingrijpmedicatie* is **gegrond**
klachtonderdeel *dagelijkse medicatie* is **gegrond**
klachtonderdeel *bepanking vrijheden* is **ongegrond**.

Het verzoek tot schadevergoeding

Klager heeft een schriftelijk verzoek tot schadevergoeding bij de commissie ingediend voorafgaand aan de zitting van de commissie. Tijdens de mondelinge behandeling heeft klager zijn verzoek (nader) toegelicht.

De instelling heeft eerst op 10 maart 2020 haar omvangrijke verweer ingediend. Op dit verweer zal in het navolgende worden ingegaan voor zover vereist.

Klager stelt schade te hebben geleden, welke schade het gevolg is van het verkeerd toepassen van de wet verplichte GGZ. In het schriftelijk verzoek schrijft klager dat aangenomen mag worden dat er sprake is van schade ten gevolge van met de klacht samenhangende normschendingen. Ter zitting heeft klager verklaard veel spanning te hebben ervaren, bijvoorbeeld onder de dreiging van intramusculaire injecties als hij zijn orale medicijnen niet zou innemen. Verder stelt hij spanningen te hebben ervaren uit onmacht, omdat hij niet wist hoe voor zijn rechten op te komen bijvoorbeeld door te klagen.

Uit die toelichting maakt de commissie op dat er door klager schade is geleden en waar die schade uit bestaat. Verder is ook duidelijk geworden dat de verweten handelingen van de instelling de bron zijn van de spanningen en daarmee van de schade.

De Wetgever heeft het advies van de Raad voor de Rechtspraak overgenomen door een laagdrempelige regeling in de wet op te nemen, waar een klager terecht kan met zijn verzoek tot vergoeding van de schade. Ook onder de Bopz was het al mogelijk om schadevergoeding te vragen. Eerst via artikel 35 Bopz bij fouten in de procedure, maar ook bij de rechter ingeval er fouten gemaakt zijn binnen de instelling. De hoofdlijnen uit deze jurisprudentie zijn dat schade gesteld moet worden en niet als bekend veronderstelt mag worden omdat er vormfouten zijn gemaakt. Daar zijn uitzonderingen op, bijvoorbeeld bij termijnoverschrijdingen, maar de regel is wel dat een verzoek begint met een beschrijving van de schade, wat dat met klager heeft gedaan en wat de oorzaak is van de schade.

Uit de jurisprudentie is verder op te maken dat er niet te hoge eisen aan het bewijs gesteld behoeven te worden. Voldoende is dat het aannemelijk is dat er schade is.

Er is veel geprocedeerd en er zijn veel verschillende bedragen per vormfout of per dag dat de fout voortduurde geëist en toegewezen. De PVP heeft een mr. Wijnne gevraagd een voorstel te doen voor een lijst met forfaitaire bedragen, gekoppeld aan schendingen van de Wvvgz. Deze lijst kenmerkt zich door eenvoud want alle schendingen leveren een bedrag op van € 100 en € 400 als ze lang voortduren. Als er overeenstemming zou zijn tussen de aanbieders en afnemers over die lijst zou dat de klachtencommissie en rechters tot steun zijn. Nu dit niet zo is, is de lijst niet meer dan een partijstandpunt. De commissie zal moeten teruggrijpen op normen uit de BOPZ jurisprudentie, te weten dat de bewijsregels van 6:106 BW niet volledig van toepassing zijn op BOPZ zaken, en als de schade bestaat uit het in onzekerheid verkeren en de daaruit voortvloeiende spanningen en frustraties een hierop gerichte vergoeding zich slechts intuïtief laat schatten. Een dergelijke schatting behoeft geen nadere motivering.

De commissie wil toch inzicht geven in haar overwegingen:

- De klachten van klager zijn voor een belangrijk deel gegrond. De commissie heeft begrip voor het feit dat de invoering van een nieuwe wet onzekerheid in de uitvoering meebrengt. De gebeurtenissen waarover wordt geklaagd hebben zich vooral eind januari 2020 en begin februari 2020 afgespeeld. De wet verplichte GGZ was toen net ingevoerd en al snel bleek de wet op onderdelen onduidelijk of slecht uit te voeren.

GGZ Klachtencommissie Noord-Holland-Noord

- Daarbij constateert de commissie dat de genomen behandelmaatregelen ten aanzien van klager, het beloop van de behandeling en de positieve ontwikkeling van klager een herkenbaar en min of meer gebruikelijk beloop laten zien, behorend bij het ziektebeeld en 'evidence based' behandeling.
- Echter, het niet naleven van de vormvoorschriften van de Wvvgz heeft in casu tot gevolg gehad dat er bij klager gevoelens van spanning en onmacht optraden en dat klager geen gebruik heeft kunnen maken van zijn recht om direct middels een klacht bezwaar te maken tegen de opgelegde verplichte zorg. Daarbij zijn de gemaakte vormfouten ernstig en in strijd met de wet.

Een billijke vergoeding is dan ook op zijn plaats. De € 6.500,00 die klager heeft verzocht, acht de commissie buitensporig hoog.

De commissie heeft na beraad besloten een schadevergoeding toe te kennen van € 175,00.

Het anders of meer gevorderde wijst de commissie af. Voor zover de commissie het verweer niet heeft gevolgd, verwerpt zij dit.

Bepaalt dat de instelling GGZ NHN 6 weken na dagtekening van de uitspraak een bedrag overmaakt op rekening van klager van € 175,00.

Aldus gedaan te D. op 26 februari 2020, en verzonden op 11 maart 2020.

mr. J.A. Heeren
voorzitter

Beroep

De Wvvgz [*die van toepassing is op dit klachtonderde(e)l(en) .....*] geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.